

SCENARIUSZ LEKCJI 2: Lokalne bohaterki

Zajęcia mają na celu przełamanie stereotypów dotyczących tzw. męskich i kobiecych zawodów oraz krytyczne spojrzenie na (nie)obecność kobiet w dziedzinie nauk ścisłych, przyrodniczych oraz technologii informatycznych poprzez odzyskiwanie i nagłaśnianie lokalnych historii¹. W ramach zajęć uczniowie i uczennice zaplanują miniprojekt na temat kobiet wykonujących ciekawe, powiązane z wyżej wymienionym obszarem zawody w swojej społeczności lokalnej.

Scenariusz może być wykorzystany na godzinie wychowawczej, zajęciach pozalekcyjnych lub lekcji przedmiotowej. Część pierwsza (wprowadzająca) jest przeprowadzana na lekcji i trwa 45 minut, sam projekt uczniowski jest realizowany przez grupy uczniowskie w trzy tygodnie, natomiast część ewaluacyjna jest przeprowadzana na części lekcji (po trzech tygodniach) i trwa 20 minut.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY: uczniowie i uczennice szkół podstawowych (klasy IV–VIII) oraz gimnazjum; warsztat można dostosować do potrzeb grupy.

PODSTAWA PROGRAMOWA (NOWA) – wybrane punkty:

Informatyka:

Cele kształcenia – wymagania ogólne dla klas IV–VIII:

IV Rozwijanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych oraz zarządzanie projektami.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Klasy IV–VI:

Uczeń (...) przygotowuje i prezentuje rozwiązania problemów, posługując się podstawowymi aplikacjami (edytor tekstu oraz grafiki, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnej) na swoim komputerze lub w chmurze, wykazując się przy tym umiejętnościami (...): b) tworzenia dokumentów tekstowych: dobiera czcionkę, formatuje akapity, wstawia do tekstu ilustracje, napisy i kształty, tworzy tabele oraz listy numerowane i punktowane.

III Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi. Uczeń:

- a) korzysta z urządzeń do nagrywania obrazów, dźwięków i filmów, w tym urządzeń mobilnych,
- b) wykorzystuje komputer lub inne urządzenie cyfrowe do gromadzenia, porządkowania i selekcjonowania własnych zasobów.

¹ Herstoria – dosłownie „jej opowieść” („her-story”), termin odnoszący się do treści historycznych, w których nacisk kładzie się na rolę i perspektywę kobiet, w przeciwieństwie do tradycyjnej historii, w której często pomija się obecność i dorobek kobiet; termin stworzony na podstawie gry językowej „his-story” (historia lub „jego opowieść”); więcej na temat herstorii kobiet w Polsce można znaleźć w publikacjach i na stronie [Fundacji Przestrzeń Kobiety](#) oraz w internetowej bazie wiedzy [Archiwum Historii Kobiety](#) („biogramy działaczek emancypacyjnych i innych ważnych postaci dla historii kobiet w Polsce, opisy miejsc ważnych dla ruchu emancypacji kobiet, trasy śladami emancypantek po różnych miejscowościach w Polsce, a także opisy herstorycznych inicjatyw realizowanych w różnych polskich miastach, miasteczkach i wsiach”).

IV Rozwijanie kompetencji społecznych. Uczeń:

- 1) uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;
- 2) identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;
- 3) respektuje zasadę równości w dostępie do technologii i do informacji, w tym w dostępie do komputerów w społeczności szkolnej;
- 4) określa zawody i wymienia przykłady z życia codziennego, w których są wykorzystywane kompetencje informatyczne.

Klasy VII i VIII:

II 3) korzystając z aplikacji komputerowych, przygotowuje dokumenty i prezentacje, także w chmurze, na potrzeby rozwiązywanych problemów i własnych prac z różnych dziedzin (przedmiotów), dostosowuje format i wygląd opracowań do ich treści i przeznaczenia, wykazując się przy tym umiejętnościami:

- a) tworzenia estetycznych kompozycji graficznych: tworzy kolaże, wykonuje zdjęcia i poddaje je obróbce zgodnie z przeznaczeniem, nagrywa krótkie filmy oraz poddaje je podstawowej obróbce cyfrowej,
- b) tworzenia różnych dokumentów: formatuje i łączy teksty, wstawia symbole, obrazy, tabele, korzysta z szablonów dokumentów, dłuższe dokumenty dzieli na strony, (...)
- e) tworzenia prostej strony internetowej zawierającej; tekst, grafikę, hiperłącza, stosuje przy tym podstawowe polecenia języka HTML.

CEL:

Uczniowie i uczennice poznają kobiety wykonujące niestereotypowe zawody, mieszkające w ich lokalnym środowisku.

KRYTERIA SUKCESU:

- uczniowie i uczennice wskazują trzy kobiety wykonujące niestandardowe zawody (np. w obszarze nauk ścisłych, przyrodniczych lub technologii informatycznych),
- uczniowie i uczennice podają co najmniej trzy przyczyny nieobecności lub niskiej widoczności kobiet w: historii, przestrzeni publicznej, naukach ścisłych, przyrodniczych i technologiach informatycznych i łączą ten problem ze stereotypami płciowymi,
- uczniowie i uczennice tworzą reportaż w oparciu o wywiad/y,
- uczniowie i uczennice tworzą e-book przy użyciu programu Book Creator <https://bookcreator.com/>².

METODY:

- praca indywidualna,
- praca w grupie,
- miniwykład,
- miniprojekt uczniowski.

PRZEBIEG LEKCJI:

UWAGA: Nie wprowadzaj na początku tematu lekcji, może to wpłynąć na przebieg ćwiczenia.

1. Rozdaj uczniom i uczennicom kartki. Podaj im kilka faktów o osobie, która zajmuje się zawodowo naukami ścisłymi. Następnie poproś, aby każdy narysował tę osobę. Poproś uczniów i uczennice o podniesienie kartek z rysunkami do góry. Sprawdźcie, ile osób narysowało kobietę, a ile mężczyznę. Zapytaj kilka osób, dlaczego narysowały mężczyznę/kobietę. Zastanówcie się, jakie zawody są postrzegane jako bardziej „męskie”, a jakie jako „kobiece” (10 min.).

² Proponowany program jest dostępny w wersji próbnej za darmo. Aby rozpocząć, należy: 1) zarejestrować się jako nauczyciel/ka i zdobyć kod dla uczniów i uczennic: <https://app.bookcreator.com/sign-in>, 2) przekazać kod grupom uczniowskim z prośbą o zarejestrowanie się na tej samej stronie. Program dostępny jest w angielskiej wersji językowej. Zachęcamy do wcześniejszego zapoznania się z programem i wytłumaczenia młodszym klasom poszczególnych kroków oraz do skorzystania z [video-tutorialu online](#).

Człowiek, którego rysujemy:

- wychował się w Danii, gdzie zdobył dość solidne wykształcenie pod koniec XIX w.;
- jako dorosły człowiek zaczął pracę w geodezji, zajmował się m. in. instalowaniem sejsmografów w różnych miejscach Danii (sejsmografy to przyrządy służące do badania drgań Ziemi, zapisujące niewidoczne gołym okiem fale powodowane np. trzęsieniami Ziemi);
- zainteresował się popularną na początku XX w. teorią, że wewnątrz Ziemi wypełnia warstwa roztopionych skał i zauważył, że w tej teorii coś się nie zgadza, bo zapisane fale sejsmiczne się załamują;
- wykonał matematyczny model ziemi i uwzględnił w nim swoje pomiary;
- w ten sposób w 1936 r. odkrył, że w środku Ziemi jest coś jeszcze – jądro Ziemi!
- za swoje osiągnięcia dostał wiele nagród i wyróżnień³.

Na koniec poinformuj uczniów i uczennice, że tajemniczą osobą była... kobieta, Inge Lehmann, duńska matematyczka i geolożka. Zapytaj, czy ta informacja jest dla nich zaskakująca? Dlaczego? Zapytaj, czy rzeczownik „człowiek” (rodzaj męski) oraz czasowniki, np. „wychował”, „zajmował się”, w jakkolwiek sugerowały, że opisywana osoba jest płci męskiej? Co nam to mówi o języku?⁴

2. Podaj cel lekcji i kryteria sukcesu. Poproś uczniów i uczennice, aby pokazali/ły kciukami, czy rozumieją kryteria. Kciuk skierowany do góry oznacza: „rozumiem kryteria”, kciuk skierowany w dół oznacza: „nie rozumiem kryteriów”, a kciuk skierowany w bok – „mam pewne wątpliwości, ale raczej rozumiem”. Jeśli pojawią się wątpliwości lub brak w zrozumieniu celu i kryteriów, wysłuchaj osoby, które je sygnalizują i pomóż im w ich zrozumieniu (2 min.).
3. Wyświetl na komputerze screen mapy okolicy Waszej szkoły lub centrum Waszej miejscowości. Przyjrzyjcie się, jak nazywają się ulice i poszukajcie ich patronów/ek! Zauważcie, że całkiem sporo ulic zostało nazwanych na cześć znanych mężczyzn, natomiast kobiety pojawiają się jako patronki ulic sporadycznie, albo... wcale! Kim są te nieliczne kobiety, które udało Wam się znaleźć w nazwach ulic? Czym się zajmowały? Powtórzcie to ćwiczenie z pomnikami. Czyje pomniki znajdują się w Waszej miejscowości? Jak myślicie, dlaczego tak niewiele kobiet jest patronkami ulic albo ma swoje pomniki? (10 min.)

Czy wiesz, że...?

- W Warszawie 170 spośród 5471 ulic, skwerów czy placów nosi nazwę na cześć kobiet. To zaledwie 3%.
- Odpowiedzią na nieobecność kobiet w przestrzeni miejskiej jest kampania „Ulice dla Kobiet”, której celem jest upamiętnienie kobiet w nazwach warszawskich ulic. Organizatorką kampanii jest Fundacja na rzecz Równości i Emancypacji STER:
Entuzjastki, emancypantki, sufrażystki, nauczycielki, społecznice, robotnice, urzędniczki, lekarki, siłaczki przełomu wieków – to one uitorowały nam drogę. To ich konsekwencji, determinacji i niezłomności zawdzięczamy to, że możemy się uczyć, studiować, pracować. To one wywalczyły nam dostęp do zawodów zazdrośnie strzeżonych przez męskie korporacje. To one głosiły hasła równości i sprawiedliwości społecznej. To one miały odwagę sięgać po to, co wówczas wydawało się niemożliwe. Przekraczać bariery, granice, burzyć mury. To dzięki nim dziś z mównicy sejmowej mogą przemawiać kobiety wszystkich opcji politycznych i działać w różnych obszarach życia. Rozpoczynamy kampanię „Ulice dla kobiet”, aby uhonorować ważne dla czynu niepodległościowego i walki o równouprawnienie kobiety, ponieważ tylko niektóre z nich mają swoje ulice w Warszawie⁵.

5

³ M. Frąckiewicz, *Superbohaterki*, wyd. Agencja Edytorska EZOP, 2017.

⁴ Więcej o języku wrażliwym na płęć przeczytasz w *Przewodniku merytorycznym dla nauczycielki i nauczyciela*.

⁵ Fundacja na rzecz Równości i Emancypacji STER: <http://www.fundacjaster.org.pl/glowna/ulice-dla-kobiet>.

Na co warto zwrócić uwagę w omówieniu?

- 1) Historycznie kobiety były dyskryminowane przez wieki. To znaczy, że nie miały takich samych praw jak mężczyźni i były gorzej traktowane w wielu obszarach życia: nie miały dostępu do edukacji, stanowisk, pracy, nie mogły brać czynnego udziału w życiu publicznym, nie mogły głosować. Mogły się uczyć, pracować czy zawierać małżeństwa wyłącznie za zgodą swoich męskich „opiekunów”. Uniwersytety zaczęły się dla nich otwierać właściwie dopiero pod koniec XIX w., a prawa wyborcze uzyskały w większości krajów dopiero w XX wieku. Ta wielowiekowa dyskryminacja doprowadziła do wykluczenia kobiet z życia publicznego czy ze świata nauki.
- 2) Nawet obecność czy dorobek tych kobiet, które – mimo niesprzyjającego im otoczenia – wiele osiągnęły, zostały szybko pominięte lub zapomniane.
- 3) Historia przez wiele lat była pisana przez mężczyzn, którzy zupełnie nie uwzględnili kobiecej perspektywy ani występowania żeńskich postaci w polityce, nauce, życiu społecznym.

4. Wyjaśnij, że na zajęciach będziecie zajmować się przełamywaniem stereotypów o „męskich” i „żeńskich” zawodach. W miniwykładzie wprowadź następujące informacje (10 min.):

- Stereotyp to uproszczone, nieprawdziwe przekonanie dotyczące członków/iń jakiejś grupy społecznej wyróżnionej ze względu na ich wspólną cechę, np. płeć, wiek, kolor skóry, narodowość, wyznanie, orientację psychoseksualną. Stereotyp przypisuje pewne cechy i zachowania wszystkim członkiniom i członkom danej grupy.

Stereotypy są:

- proste, upraszczają świat,
- trudne do zmiany, trwałe, odporne na fakty i demaskujące je informacje,
- formułowane na podstawie nieprawdziwych, obiegowych informacji, nieobiektywnych przekazów medialnych lub jednostkowych doświadczeń.

Wyjaśnij, że historycznie kobiety były dyskryminowane w dostępie do praw wyborczych, edukacji czy do rynku pracy. W patriarchalnych⁶ społeczeństwach kobiety nie uczestniczyły w życiu publicznym.

- **Nie mogły brać udziału w wyborach.** Pierwszym krajem, gdzie kobiety wywalczyły czynne prawo wyborcze, była Nowa Zelandia (1893 r.). W Polsce kobiety uzyskały bierne i czynne prawa wyborcze dopiero w 1918 r., a w Szwajcarii... dopiero w 1971 r.!
- **Nie miały wstępu na uczelnie wyższe.** Dopiero w XX w. większość uniwersytetów otworzyła się na studentki, wcześniej wyższe wykształcenie było zarezerwowane wyłącznie dla mężczyzn. Mimo tego kobiety wносиły swój wkład do rozwoju nauki od dawna, choć ich dorobek nie był dostrzegany lub celowo deprecjonowany. Pierwsza kobieta uzyskała dyplom licencjata w 1840 r. (USA). W latach 90. XIX w. pierwsze Polki mogły studiować na Uniwersytecie Jagiellońskim i Uniwersytecie Lwowskim, początkowo jako wolne słuchaczki, bez możliwości uzyskania dyplomu.
- **Nie mogły wykonywać pewnych zawodów i zajmować wysokich stanowisk.** Właściwie do lat 30. XX w. Polki nie mogły pracować jako sędziny. Tuż przed II wojną światową kobiety stanowiły zaledwie 2% składu Sejmu. Pierwszą Polką, która stanęła na czele rządu, była Hanna Suchocka – stało się to dopiero w 1992 roku.

- Wyjaśnij, jak obecnie wyglądają statystyki dotyczące edukacji i zatrudnienia kobiet w naukach ścisłych, przyrodniczych i branży technologii informatycznych.

⁶ Patriarchat to forma organizacji społeczności, w której kluczowe znaczenie oraz władzę posiadają mężczyźni. Więcej pod adresem: <https://rownosc.info/dictionary/patriarchat/>.

- W ciągu ostatnich 10 lat udział dziewczyn studiujących w Polsce na politechnikach wzrósł z 31% do 37%.
- Kobiety stanowią 13% osób studiujących kierunki informatyczne.
- Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w Europie w branży technologiczno-komunikacyjnej tylko 19% kadry zarządzającej to kobiety, podczas gdy w innych branżach ten odsetek wzrasta nawet do 45%.
- W sześciu największych technologicznych spółkach z Doliny Krzemowej 30–39% załogi stanowią kobiety, ale na stanowiskach ściśle związanych z technologiami informatycznymi ten odsetek wynosi już tylko 10–20%.

Źródło: http://www.dziewczynynapolitechniki.pl/pdf/Raport_Kobiety_na_politechnikach_2017.pdf,
<https://www2.deloitte.com/pl/pl/pages/press-releases/articles/kobiety-w-it.html>.

Na koniec koniecznie zapytaj uczniów i uczennice, jak im się wydaje, skąd takie dysproporcje między kobietami i mężczyznami zatrudnionymi w nauce i technologiach informatycznych? Zapisz odpowiedzi na tablicy.

Przykładowe odpowiedzi, które mogą paść:

- 1) Dziewczyny mniej interesują się informatyką, a bardziej np. językami obcymi czy historią.
- 2) Dziewczyny nie chcą studiować na politechnikach, bo te kojarzą się z chłopakami.
- 3) Kobietom jest trudniej awansować na stanowisko „szefowej” – częściej na takie funkcje wybierani są mężczyźni, bo są postrzegani jako zdecydowani, stanowczy, odporni na stres.
- 4) Mężczyźni są głównymi żywicielami rodziny, dlatego powinni lepiej zarabiać niż kobiety, które zajmują się domem.

- Jeśli potrzebujesz argumentów, zajrzyj do *Przewodnika merytorycznego dla nauczycielki i nauczyciela*.

5. Podziel uczniów i uczennice na pięć mieszanych grup. Poproś, aby na lekcji w małych grupach uczniowie i uczennice zastanowili/ły się, czy znają kobiety, które wykonują niestandardowe, niestereotypowe zawody, które niekoniecznie zawsze kojarzyły się z kobietami, albo które studiowały w czasach, kiedy nie było to popularne. Poproś, aby nie szukali/ły daleko – niech pomyślą o zawodach wykonywanych przez matki, babki, ciotki, siostry, sąsiadki. Niech opowiedzą sobie o tych kobietach w swoich grupach i spiszą „swoje” przykłady na kartce. Czy łatwo było znaleźć lub przypomnieć sobie przykłady takich kobiet? Poproś każdą grupę, aby podzieliła się „swoimi” przykładami (5 min.).
6. Wyjaśnij uczniom i uczennicom, że przez najbliższe trzy tygodnie będą pracować w swoich grupach nad miniprojektem uczniowskim. Każda z grup przygotuje reportaż lub wywiad w formie e-booka na temat kobiety lub wywiad z kobietą⁷ ze swojego lokalnego otoczenia, która wykonuje ciekawy, być może niestandardowy zawód albo ma oryginalne, niestereotypowe pasje (np. zajmuje się programowaniem, obsługuje maszyny w fabryce, testuje gry komputerowe, zajmuje stanowiska kierownicze, pracuje w laboratorium, etc.). Podpowiedz, że szukając takich osób, warto przyjrzeć się lokalnej mapie zakładów pracy – to też jakiś trop (2 min.)!

Czym jest reportaż literacki? Jak znaleźć bohaterów/ki reportażu lub wywiadu? Jak zbierać materiał? Jak „ugryźć” temat? Jaka jest rola autora/ki? Na te pytania pomoże odpowiedzieć krótki przewodnik Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”:

<http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/jak-stworzyc-reportaz-literacki/>.

⁷ W zależności od wieku uczniów i uczennic oraz zaawansowania grupy (młodszym grupom proponujemy wywiad, a starszym – reportaż; podstawą reportażu powinien być wywiad z bohaterką i osobami z jej otoczenia).

7. Opowiedz grupom, jak wyglądają kolejne kroki w miniprojekcie i przekaż im kopie karty pracy wraz z poniższą instrukcją. Ustalcie wspólnie ogólny harmonogram działań. Poinformuj uczniów i uczennice o tym, jak jest Twoja rola, jak mogą się z Tobą kontaktować w sprawie wywiadów lub reportaży oraz kiedy i gdzie mogą skorzystać z konsultacji (6 min.).

ROLA NAUCZYCIELA/KI:

Wspiera grupy uczniowskie, towarzyszy im w realizacji projektów, śledzi postępy, aktywnie włącza się dopiero wtedy, kiedy uczniowie i uczennice tego potrzebują; przypomina o swojej dostępności. Radzi grupom uczniowskim, pomaga w szukaniu bohaterek i pytań do wywiadów, ale nie narzuca gotowych rozwiązań.

Motywuje do pracy, zachęca do podejmowania działań, pokazuje korzyści z realizacji projektu.

Pomaga grupom uczniowskim w sprawach technicznych i administracyjnych, np. organizacji miejsca spotkania podsumowującego.

8. Po prezentacji wyników pracy (po trzech tygodniach) umówcie się podsumowanie projektów na lekcji. Poproś wcześniej uczniów i uczennice o przyniesienie wypełnionych kart pracy. Podziel klasę na małe grupy (inne niż grupy uczniowskie realizujące projekty – tym razem chodzi o to, aby w jednej grupie były minimum trzy osoby z różnych grup projektowych) i poproś grupy o podzielenie się refleksjami z autoewaluacji:

- 1) co się udało?
- 2) co sprawiło Wam największą radość?
- 3) co można było zrobić lepiej?
- 4) jak Wam się razem pracowało?
- 5) czego nauczyli Was ten miniprojekt?

Na każde pytanie daj grupom trzy minuty. Po każdym pytaniu spisuj odpowiedzi na tablicy (20 min.).

Załącznik nr 1: Miniprojekt krok po kroku

WAŻNE:
Grupy uczniowskie wypełniają kartę pracy na bieżąco, będzie ona bowiem potrzebna na lekcji podsumowującej projekty.

KROK 1: Wybieracie temat, którego mają dotyczyć Wasze miniprojekty. W tym przypadku będzie to temat: „Lokalne bohaterki – kobiety w ciekawych i niestandardowych zawodach / w naukach ścisłych, przyrodniczych i technologiach informatycznych”.

KROK 2: Określcie cel Waszych miniprojektów. Spróbujcie odpowiedzieć na pytania: 1) Czego chcemy się dowiedzieć, nauczyć? 2) Co chcemy osiągnąć, co ma być rezultatem naszego miniprojektu? W Waszym przypadku będzie to np.

- poznanie kobiet, które wykonują niestereotypowe zawody (m.in. związane z nowymi technologiami, naukami ścisłymi i przyrodniczymi),
- poznanie zawodowych doświadczeń kobiet i ich ścieżek kariery,
- stworzenie reportażu lub spisanie wywiadu w formie e-booka i umieszczenie go na ogólnodostępnej platformie internetowej.

KROK 3: Wybieracie lokalną „bohaterkę”, czyli kobietę, z którą przeprowadzicie wywiad i o której napiszecie reportaż. To może być osoba, o której grupa rozmawiała już na lekcji, albo ktoś, o kim grupa pomyślała dopiero na etapie planowania miniprojektu. Bohaterstwo rozumiemy raczej jako odwagę realizowania swoich planów, pasji i zainteresowań lub/i determinację w dążeniu do celu niż osiągnięcie spektakularnych sukcesów. W Waszym najbliższym otoczeniu na pewno jest wiele takich bohaterek!

KROK 4: Przedstawicie harmonogram pracy i realizacji miniprojektu:

- 1) gromadzenie informacji (np. kontakt z bohaterką, przygotowanie ciekawych pytań do wywiadu, przeprowadzenie wywiadów, robienie zdjęć⁸) – 1. tydzień,
- 2) konsultacje z nauczycielem/ką – ustalacie na lekcji, w jakie dni i o jakiej porze możecie skorzystać z pomocy nauczyciela/ki,
- 3) napisanie reportażu lub spisanie wywiadu i przesłanie autorce do autoryzacji wypowiedzi – 2. tydzień,
- 4) opracowywanie informacji w formie e-booka za pomocą programu Book Creator <https://bookcreator.com/> – 2. tydzień,
- 5) znalezienie przestrzeni internetowej, w której umieścicie e-booki – 1.–3. tydzień,
- 6) prezentacja e-booków (np. przygotowanie wydarzenia) – 3. tydzień,
- 7) podsumowanie efektów pracy – koniec trzeciego tygodnia, na lekcji.

KROK 5: Dzielicie się zadaniami w małej grupie. Przygotujcie się dobrze do zadań, np. zastanówcie się, jak będziecie spisywać wywiad (możecie robić notatki lub nagrać wywiad telefonem). Zadbajcie o to, aby każde zadanie wykonywały co najmniej dwie osoby. Zwróćcie uwagę na podział zadań między dziewczynami i chłopcami. Kto pełni rolę lidera/ki? Kto zajmie się przeprowadzeniem wywiadu, kto spisuje reportaż lub wywiad, a kto nauczy się oprogramowania do robienia e-booków? Kto przygotowuje – we współpracy z osobami z pozostałych grup – spotkanie prezentujące wyniki Waszej pracy? Spróbujcie podzielić się zadaniami wbrew stereotypom płciowym! Niech osoba, której gorzej idzie w pisaniu tekstów, połączy siły z kolegą lub koleżanką, którzy lubią pisać. Jeśli ktoś nie czuje się dobrze w zadaniach komputerowych, to może jest to okazja, by nauczyć się czegoś nowego i podjąć wyzwanie? Na pewno wiele możecie się od siebie nauczyć, pracując w parach!

KROK 6: Realizujecie miniprojekt. Na tym etapie przygotowujecie się do wywiadów, dowiadujecie się czegoś o Waszej bohaterce (kim jest, co robi, na czym polega jej zawód), przygotowujecie pytania do wywiadu, przeprowadzacie wywiad (pamiętajcie o nagraniu lub spisaniu wypowiedzi!), piszecie reportaż lub spisujecie wywiad, wysyłacie spisany tekst do bohaterki, uczycie się obsługi programu do tworzenia e-booków <https://bookcreator.com/> i... opracowujecie e-booka.

KROK 7: Prezentujecie efekty swojej pracy, czyli pokazujecie Wasze e-booki społeczności lokalnej (np. szkolnej). Wybierzcie takie miejsce prezentacji, dzięki któremu dotrzecie do jak największej liczby odbiorców/czyń, np. stronę internetową szkoły lub bloga, spotkanie w szkole, gazetkę szkolną. Jeśli wybierzeecie spotkanie, nie zapomnijcie o zaproszeniu bohaterek Waszych reportaży i wywiadów! Zastanówcie się, jak zaprezentujecie wyniki Waszej pracy. Plakaty i fragmenty tekstów to dobry pomysł na gazetkę szkolną, na spotkanie natomiast warto przygotować prezentację, głośne czytanie fragmentów reportaży i wywiadów lub nawet rozmowę z bohaterkami.

KROK 8: Podsumowujecie Wasze miniprojekty, zastanawiacie się, co się udało, co można w przyszłości zrobić lepiej. Rozmawiacie o tym, jak Wam się razem pracowało i czego Was nauczył ten miniprojekt.

⁸ Uwaga: jeśli uczniowie i uczennice zechcą wykorzystać w swoim ebooku zdjęcia, poinformuj grupę o konieczności zebrania podpisów pod zgodą na udostępnienie wizerunku od każdej osoby, która będzie na zdjęciu.

Załącznik nr 2. Karta pracy grupy:

W planowaniu i realizacji Waszego miniprojektu pomocna będzie karta pracy, która pozwoli uporządkować Wasze ustalenia i monitorować postępy.

Do uzupełnienia:

Temat miniprojektu	Lokalne bohaterki – kobiety w ciekawych i niestandardowych zawodach / w naukach ścisłych, przyrodniczych i technologiach informatycznych		
Cele miniprojektu (czego chcecie się dowiedzieć, nauczyć? Co chcecie osiągnąć, co ma być rezultatem Waszego miniprojektu?)			
W skład grupy wchodzi (imiona i nazwiska)			
Nauczyciel/ka i termin konsultacji			
Bohaterka reportażu lub wywiadu (kim jest, czym się zajmuje)			
Do zrobienia	Co?	Kto? (min. dwie osoby)	Kiedy?
	Kontakt z bohaterką, jej otoczeniem, umówienie się na wywiad/y		
	Wywiad: 1. przygotowanie pytań do wywiadu, 2. przeprowadzenie wywiadu, 3. nagrywanie lub spisywanie wypowiedzi, 4. robienie zdjęć.		
	Spisanie reportażu lub wywiadu i przesłanie go bohaterce		
	Opracowanie tekstu w formie e-booka		
	Umieszczenie e-booka na www		
	Przygotowanie – wraz z innymi grupami – prezentacji rezultatów: 1. znalezienie przestrzeni i wybranie daty, 2. przygotowanie materiałów promocyjnych, 3. zaproszenie gości/ń, 4. przygotowanie prezentacji, rozmowy lub pokazu.		
Podsumowanie Waszej współpracy:			
1. co się udało? 2. co sprawiło Wam największą radość? 3. co można było zrobić lepiej? 4. jak Wam się razem pracowało? 5. czego nauczył Was ten miniprojekt?			

AUTORKA:

Justyna Frydrych – trenerka antydyskryminacyjna, koordynatorka edukacyjnych projektów równościowych, działaczka na rzecz praw uchodźców i uchodźczyń, współzałożycielka Funduszu Feministycznego. Przez kilka lat koordynowała działania związane z przeciwdziałaniem mowie nienawiści w Fundacji Batorego (m.in. wydanie polskiej wersji podręcznika Rady Europy *Zakładki. Przeciwdziałanie mowie nienawiści w sieci poprzez edukację o prawach człowieka* oraz uruchomienie strony mowanienawisci.info, uchodzcy.info). Pracuje z młodzieżą i dorosłymi.

KONSULTACJE:

Elżbieta Krawczyk, Michał Szczepanik, Hanna Zielińska

REDAKCJA I KOREKTA:

Ewa Furgał

SKŁAD: RZECZYOBRAZKOWE

Niniejszy materiał został przygotowany w ramach programu „Wzór na ścisłe”, który jest realizowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i dofinansowany ze środków z budżetu Województwa Mazowieckiego oraz współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

STRONA INTERNETOWA PROGRAMU:

<https://globalna.ceo.org.pl/wzor-na-scisle>

WYDAWCA:

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa
tel. 22 825 05 50
www.ceo.org.pl
Warszawa 2018

Publikacja na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-

Na tych samych warunkach 3.0 Polska (CC BY-NC-SA 3.0 PL) z wyłączeniem materiałów opatrzonych informacją o prawach autorskich.

(więcej o wolnych licencjach: <http://creativecommons.pl/>)

